“ కొక్కొరొ — కో ”

మూర్తి నిద్ర లేచేసరికి కోడి కూత వినబడింది. మూర్తికి కోడి కూత వలన మెలకువ రాలేదు.

అసలా కోడి టైఫాయిడ్ వచ్చిన రోగిక మల్లే నీర్సంగా అరుస్తుంది. మూర్తికి మెలకువ రావటానికి కారణం, వంటింట్లో గిన్నెలు పెద్దగా శబ్దం చేస్తూ దొర్లటం.

గంగిరెద్దులు

రామ్‌దివాకర్

పెద్ద కథ ప్రారంభం!

వళ్లు విరుచుకొని కిటికీలోంచి బయటకు చూసాడు మూర్తి. పంతులుగారి పెద్దమ్మాయి వాకిట్లో ముగ్గులు పెడుతున్నది. ముగ్గులు పెడుతున్నది—అనేకంటే ముగ్గులో అలుకుతూంది.

అందంతో పాటు ఆ అమ్మాయికి భగవంతుడు సక్రమమైన బుర్ర ప్రసాదించలేదు. అందుకే మూర్తి ఒక్కొక్కసారి భగవంతుడిని కసిదీరా తిట్టి, ఆనక భయంలో గుడికి వెళ్లి కొబ్బరికాయ కొట్టి, సాష్టాంగ నమస్కారం చేసి మరీ వస్తాడు. మూర్తి భగవంతుడిని కసిదీరా తిట్టాడంటే దానికి కారణం అతననుభవించిన వాతల బాధ!

ఆ గ్రామానికి క్రొత్తగా వచ్చినప్పుడు, అంటే సరిగ్గా పది దినాల క్రితం — గ్రామం చూడటానికని బయలుదేరాడు మూర్తి. పంతులుగారి పెద్దమ్మాయి వాకిట్లో నుంచొని వుంది. నుంచొని వుంటే నుంచుంది, ఎగాదిగా మూర్తిని చూడసాగింది. పట్నంలోనే అమ్మాయిల్ని కన్నెత్తి చూడని అపర లక్ష్మణుడు మూర్తి. పంతులుగారమ్మాయి అలా చూస్తుంటే గుండె దడదడ లాడింది.

“ఏమండోయ్!”

—కొయ్యబారిపోయాడు మూర్తి. ఆ అమ్మాయి పిలిచింది తననేనా? వెనక్కి తిరిగి చూసాడు ఆ అమ్మాయి లేదు! గబగబ నడుచుకుంటూ వెళ్లిపోయాడు

ఊరంతా తిరిగి మధ్యాహ్నం వేళకు ఇంటి దారి పట్టాడు. ఎండ బాగా వుంది. చెమట బాగా పట్టింది మూర్తికి.

“ఏమండోయ్!”

అదే పిలుపు, అదే స్వరం.

ఆ అమ్మాయి గుమ్మానికానుకొని నుంచొని వుంది.

“మిమ్మల్నే, లోపలికి రండి.”

గుడ్లు తేలేయబోయాడు. పంతులుగారు కానీ రమ్మని పిలిచారేమోనని లోపలికి నడిచాడు లోపల ఎవ్వరూ కనబడలేదు.

“అమ్మ జాతర కెళ్ళింది, నాన్నగారు స్నానం చేస్తున్నారు” అంది బిత్తరపోయాడు. ‘జాతరేమిటి నాబొంద!, ఇక్కడేం జాతర?’ అనుకున్నాడు ‘అయినా పల్లెటూరి పిల్ల’... మరీ యింత ఫ్రీగా, పబ్లిక్కుగా మగాళ్లతో మాట్లాడేస్తుందేవిటి?!’

“తీసుకోండి ...” అంటూ చిన్న ప్లేటులో ఏదో తెచ్చిపెట్టింది. అదే పదార్థమో అర్థం కాలేదు మూర్తికి పల్లెల్లో ఇటువంటివి చేస్తారేమోలే — అనుకుంటూ నోట్లో వేసుకున్నాడు. అంతే! ఒక్కసారి కక్కేసాడు అంతా ఉప్పు, కారం!

“ఏమిటండీ బాగోలేదా?” నెమ్మదిగా అడిగిందా అమ్మాయి. చిర్రెత్తు కొచ్చింది మూర్తికి. ‘నాబొంద ...’ అనబోయి ... అనలేక... “నీ...నీళ్ళు” అన్నాడు గిలగిల లాడుతూ.

ఆ అమ్మాయి నీళ్ళిచ్చింది. నోట్లో పోసుకోబోయి, తక్కున ఆగి, కళ్ళు పెద్దవి చేసి చూసాడు. దాంట్లో చిన్న చిన్న పురుగులు... ఇంకా ఏవేవో ‘స్విమ్మింగ్ పూల్’లో ఈతకొట్టినట్లు చక్కగా కొడుతున్నాయి.

“ఛీ ఛీ?” అంటూ గ్లాసు కిందపడేసాడు మరుక్షణంలో అట్లకాడతో ప్రత్యక్షమయిందా అమ్మాయి. కాలుతున్న అట్లకాడను చూడగానే, “అబ్బే ... నాకు దోసెలు తినే...” మాట పూర్తి చేయకుండానే, “అమ్మో!” అన్నాడు. చేతిమీద వాత పడింది. వీపుమీద కాలిమీద ..

పంతులుగారొచ్చి అట్లకాడలాగి, ఆ అమ్మాయిని గదిలోకి తోసి, గొళ్ళెం పెట్టారు. ఇంచుమించు మూర్తికాళ్ళు పట్టుకున్నంత పనిచేసి, క్షమాపణ అడిగి, అసలు సంగతి చెప్పారు

— ఆ అమ్మాయికి పుట్టుకతోనే మతి స్థిమితం లేదు!

ఆ తర్వాత మరల మూర్తి ఎప్పుడూ పంతులుగారింట్లో కాలు పెట్టలేదు.

“మూర్తీ! లేవావా?” జయమ్మ పిలుపుతో ఈ లోకానికి వచ్చాడు

“లేవానత్తయ్యా!” అన్నాడు మంచం దిగుతూ

దుప్పట్లుమడిచి,పరుపు చుట్టాడు పండ్లపొడి అరచేతిలోవేసికొని పెరట్లోకి నడిచాడు.

వెనకింట్లో వాళ్లమ్మాయి హార్మోనియం వాయిస్తూ సంగీత సాధన చేస్తున్నది. ఆ గాత్రం కర్ణకఠోరంగా వుంది.

కొంచెం సేపు ఆ గాత్రం ఆగిపోయింది. ‘హమ్మయ్య’ అనుకున్నాడు.

హార్మోనియం శబ్దం వినిపించింది. మూర్తికి ఆశ్చర్యం కలిగింది. హార్మోనియం మీద చక్కని పాట ఇంపుగా వినిపిస్తుంది. ‘ఆ అమ్మాయి కింత నేర్పు ఎక్కడుందబ్బా—’ అనుకున్నాడు వరుసగా అయిదారు హిందీ పాటలు కూడా వినిపించాయి

ముఖం కడిగేసుకొని, లోపలికి వచ్చాడు.

“ఆ అమ్మాయి సినిమా పాటలు బాగా

వాయిస్తున్నది కదత్తా!?" అన్నాడు

"ఆ అమ్మాయి కాదు వాళ్ల బావ వచ్చాడు అతనికి బాగావచ్చు .." నవ్వుతూ అంది

"అలా—చెప్పు ఆవిడకింత నేర్పు ఎక్కడిదానుకున్నాను .."

కాఫీగ్లాసు తీసికొని ముందు గదిలోకి వచ్చాడు

* * *

"ఏమయ్యోయ్. మూర్తీ !"

మూర్తి ఆగాడు పంతులు గారొస్తున్నారు

"వంట్లో బావుంది కదా ?!" అడిగారు, తన కూతురు చేసిన ఘనకార్యాన్ని తలుచుకుంటూ

'ఏదో మీ అమ్మాయి దయవల్ల " అందామనుకున్నాడు. బాగోదని, "బావుందండీ ." అన్నాడు

"అప్పుడే నీకేమయినా తోస్తున్నదా ?"

వెంటనే సమాధానం ఈయలేకపోయాడు మూర్తి

"క్రొత్త కదండీ! అలవాటుపడితే "

"అదీ నిజమే "

కొంచెంసేపు మౌనంగా నడిచారు

"ఈ వూర్లో చదువుకున్న యువకులెవరైనా వున్నారా మాస్టారూ?—" హఠాత్తుగా అడిగాడు మూర్తి

కాస్త ఆలోచించారు పంతులుగారు.

"ప్చ్ చదువుకున్న యువకులు లేరు కానీ యువకులు మాత్రం చాలామంది ఉన్నారోయ్"

నిట్టూర్చాడు మూర్తి.

"మరి నే వస్తానోయ్ స్కూలుకి వెడుతున్నా " పంతులుగారు మలుపు తిరిగారు

మూర్తి ఊరుదాటి పొలాల దగ్గరకు

సెట్లు మీద మర్చిపోలేని హాస్యసంఘటన

ఈ మధ్య సెట్లో జరిగే సంఘటనలన్నీ హాస్యాన్ని తెప్పిస్తున్నాయి అన్నది సూర్యకాంతం. మరి ఆ హాస్యాన్ని మా పాఠకులకు కూడా చెప్పండి అన్నాను. ఇటీవల రంజిత్ మూవీస్‌వారి రంగులచిత్రం షూటింగుకని విజయా స్టూడియో కెళ్లాను. నాకు, మరొక నూతన తారకు విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి ఒకే రూమ్‌ను ఏర్పాటు చేశారు నిర్మాత. తీరా నేను రూము లోపలికెళ్దామని బయల్దేరే సరికి ఆ నూతన తార తల్లి అక్కడున్న మరొక వ్యక్తితో *''యారన్న యారు వరాంగ ఇంద రూమ్‌కు. ఇది ఎంగళుకు మాత్రం దాన్ సొల్లుంగో'' అంటోంది. ఆ మాట విన్న నేను నాలో నవ్వుకున్నాను. అంతకు ముందుగానే నేను, సత్యనారాయణ, రాజబాబు పేకాట ఆడుతూ, రెండు వందలు నాడబ్బు పోయింది. ఎంత పోయిందని అడిగింది ఆనూతన తార అమ్మ. రెండువంద లన్నాను. "పణత్తిమిరు" అంది. గొల్లున నవ్వి ఇలా సమాధాన మిచ్చాను. నీ కూతుర్నిచూచి పదిమంది నిర్మాతలు వస్తారని నీకే ఆ తిమిరు. కానీ నాకు తిమిరుకాదు. ధైర్యం. బిడ్డలా, తోబుట్టువులా చూచే నిర్మాతలు నాకెప్పుడూ దగ్గరగానే వుంటారు. దాంతో ఆవిడ సర్దుకుంది. "ముందొచ్చిన చెవులకన్నా, వెనకొచ్చిన కొమ్ములు మిన్న" అన్నట్లు ఈనాటి క్రొత్త తారలు ప్రవర్తించే తీరు తెన్నులు ఎప్పుడు జ్ఞాపకానికొచ్చినా నవ్వు ముంచుకొస్తుంది నాకు. చూచినా చూడనట్లు నటిస్తారు కొందరు. తెలిసివున్నా మాట్లాడడానికి విసుక్కుంటారు మరికొందరు. సెట్లో ఇలాంటి సంఘటనలు జరుగుతున్నప్పుడల్లా నాకు నవ్వొస్తూనే వుంటుంది. — శ్రీనివాస్

* ఎవరొస్తారు ఈ గదికి. ఇది మాకుమాత్రమే అని చెప్పండి.

వచ్చాడు. పొలంలో ఆడా, మగ పనిచేస్తున్నారు. గట్టుమీద చెట్టునీడన కూర్చున్నాడు.

చల్లనిగాలి శరీరానికి తాకుతున్నది. కళ్ళు మూసుకొని కూర్చున్నాడు అలా ఎంతసేపు కూర్చున్నాడో అతనికే తెలియదు.

వెనుక అడుగుల చప్పుడవటంతో ఉలిక్కిపడి కళ్ళు తెరిచాడు.

"నమస్తే!"

ఆశ్చర్యంగా చూసాడు మూర్తి. ఒక యువకుడు.

పల్లెయువకుడు కాదు! పట్నపువాసి.

"నమస్తే!" ప్రతి నమస్కారం చేసాడు

"నేను మీ యింటి వెనుక వుండే సుందరామయ్యగారి మేనల్లుడిని ..." తనను పరిచయం చేసుకున్నాడా యువకుడు

"ఓ..." అన్నాడు మూర్తి.

"మీ ఇంటికి వెళ్తే పిన్ని...మీరు ఇక్కడకు

గంగిరెద్దులు

వెళ్లినట్లు చెప్పారు. మీపేరు మూర్తి కదూ?" అడిగాడు కూర్చుంటూ.

"అవును. మీపేరు ?..."

"రమణ. కాకినాడలో ఇంజనీరింగు చదువుతున్నా. మీరు..."

"బి. ఎస్‌సి. పాసయ్యాను."

"నెక్స్ట్... ఉద్యోగమా ?. లేక ... పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్‌కి వెళ్తారా ?..."

"రెండూ కాదు. ఇక్కడుండి పోదామని వచ్చాను. మా అత్తయ్య రమ్మని వ్రాసింది. ఆమెకు ఎవరూ తోడులేరు. వయసు మళ్ళుతున్నది ... ఎలాగూ ఈకాలంలో ఉద్యోగం దొరకదుకదా !"

"మీ నాన్నగారు..."

"నాకు అమ్మానాన్న లేరు..." అమ్మ చిన్నప్పుడే పోయింది. నాన్న సంవత్సరం క్రితం పోయారు."

"ఐయామ్ సారీ..." అన్నాడు రమణ నొచ్చుకుంటూ.

కొంచెంసేపు యిద్దరూ మాట్లాడలేదు.

"మీకు ఈ పల్లెలో ఏం తోయదనుకుంటాను" అన్నాడు రమణ మౌనాన్ని భరించలేక.

"నిజమే. పల్లెజీవితానికి అలవాటుపడాలి. చదువుకున్నవాళ్ళు వుంటే కాలక్షేపం అవుతుంది."

పుల్లతో నేలమీద వ్రాస్తూ కూర్చున్నాడు రమణ.

"మీ సొంతవూరు ఇదేనా ?..." మూర్తి అడిగాడు.

"ఇక్కడకు దగ్గరే. నాలుగు మైళ్ళు. వీరపట్నం."

సూర్యుడు నడినెత్తి మీదకు వచ్చాడు. ఇద్దరూ లేచారు వెళ్ళటానికి.

ఇంటికి వెళ్ళగానే జయమ్మడిగింది, "ఇంతాలస్యం అయిందేం మూర్తీ ?"

"సుందరామయ్యగారి మేనల్లుడు రమణ కలిసాడత్తయ్యా ... మాటల్లో పడ్డాము" అన్నాడు.

"ఇక్కడకు వచ్చాడు..."

"ఆ చెప్పాడు" అన్నాడు షర్టువిప్పుతూ.

*   *   *

గోధూళి వేళ. పాలేర్లు ఎడ్లను ఇండ్లకు తోలుకు పోతున్నారు. రావిచెట్టు అరుగు మీద రాయుడుగారు, రామయ్యగారు, చౌదరి, కనకయ్య, రాఘవయ్య కూర్చున్నారు.

"అయితే బాబుగోరూ ... తూర్పు వైపు పొలం ఎప్పుడు బాగు సేయమన్నారండీ?..." వినయంగా చేతులు కట్టుకొని అడిగాడు రాముడు.

రాముడు రాయుడిగారి పెద్ద పాలేరు.

"అమావాస్య వెళ్లనీరా... ? అన్నారు రాయుడు గారు.

ఆయన ఆగ్రామ ప్రెసిడెంటు. ఆరడుగుల విగ్రహం. అక్కడక్కడా నెరిసిన వెంట్రుకలు.

"అట్టాగేనండి. ఇంటికాడకు పోయొత్తానండీ. అమ్మగారు కబురంపారు" రాముడు వెళ్లిపోయాడు.

చుట్ట బయటకు తీసి అంటించారు రాయుడుగారు.

"సిమ్మెంటసలు దొరకటమే లేదు

కదయ్యా !?''అన్నారు అగ్గిపుల్ల విసిరేస్తూ.

''నిజమేనండి. మొన్న నర్సింహం గారికి బ్లాకులో కూడా దొరకలేదు'' కనకయ్య అన్నాడు. కనకయ్య ఆవూరి పెద్దల్లో ఒకడు.

''తమరు తలుచుకుంటే సిమ్మెంటు దొరకక పోవటమేమిటండీ ?'' రాఘవయ్య అన్నాడు. రాఘవయ్య కూడా వూరి పెద్దల్లో ఒకడు.

''ఇదివరకు మనకు ప్రసాదరావుండేవాడు. ఇప్పుడతను లేడు...''

''నిజమే'' అన్నాడు రాఘవయ్య:

చుట్ట గుప్పు గుప్పుమని పీల్చి పొగవదిలారు రాయుడుగారు.

కొన్ని క్షణాలు మౌనంగా గడిచాయి.

''చిన్నరెడ్డి నిన్న కనిపించాడండి'' హఠాత్తుగా అన్నాడు చౌదరి. చౌదరి భూస్వామి.

''ఏవంటాడు?'' అడిగారు రాయుడు గారు.

ఈ సారి ఎలక్షన్లో నిలబడతాడంట''

''ఏవిటీ ! చిన్నరెడ్డే !?'' ఆశ్చర్యంగా అడిగారంతా.

రాయుడుగారు మాత్రం ఆశ్చర్యపోలేదు. ఆయనకు రాజకీయాలు బాగా తెలుసు. అందుకే ప్రెసిడెంటు కుర్చీని వదలకుండా బంకలాగా పట్టుకున్నారు.

''చిన్నరెడి ఈ సారి కౌన్సిలర్‌గా నిలబడతాడంట'' చౌదరన్నాడు.

''మరి పెద్దరెడ్డి ?''రామయ్యగారడిగారు.

''పెద్దరెడ్డి ఈసారి గెలవలేడంట...''

రాయుడుగారు మౌనంగా వింటున్నారు.

చిన్నరెడ్డి, పెద్దరెడ్డి స్వయానా ఒకతల్లి బిడ్డలు. వాళ్లదీ గ్రామమే. పది సంవత్సరాల క్రితం పట్నంలో స్థిరపడ్డారు. అక్కడ పేరు గడించారు. పెద్దరెడ్డి పోయినసారి గెలిచాడు. అప్పుడు చిన్నరెడ్డి పెద్దరెడ్డికి సపోర్ట్ చేసాడు ఇప్పుడిద్దరూ నుంచుంటున్నారు. ఒకరి కొకరి పోటీ...

చుట్ట పారేయబోతూ ఠక్కున ఆగి అడిగారు రాయుడుగారు.

''రామయ్యా ! ఆ కుర్రాడెవరూ ?''

రామయ్య చూసాడు.

''జయమ్మగారి మేనల్లుడండీ...మూర్తి''

''ఊహూ...''

''వాళ్ల నాన్నపోతే...ఇక్కడకు వచ్చాడు బి. ఎస్‌సి. ఫస్టుక్లాసులో పాసయ్యాడు.'' రామయ్య చెప్పారు.

గంగిరెద్దులు

'కుర్రాడు బాగానే వున్నాడు' మనసులో అనుకున్నారు రాయుడుగారు.

* * *

ఉదయం పదిగంటలు కావస్తోంది.

మూర్తి ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాడు. రమణ వుండి వుంటే కాస్తయినా తోచేది. రమణ వాళ్లవూరు వెళ్లిపోయాడు.

ఆలోచిస్తూ హైస్కూలు దగ్గరకు వచ్చాడు.

దగ్గర్లో చెట్టుక్రింద ముగ్గురు పిల్లలు కూర్చున్నారు లెక్కలతో అవస్థపడుతున్నారు.

''ప్చ్...ఆన్సర్ తప్పరా...''అన్నాడొకడు.

పుస్తకంలో గీస్తున్నారు ఆన్సర్స్ చూస్తున్నారు.

మూర్తి దగ్గరకు వెళ్లాడు. మూర్తిని తెల్లబోయి చూసారు ఆ పిల్లలు.

''ఏస్సోక్లాసు ?'' అడిగాడు.

''తొమ్మిదండీ.''

''కాంపోజిట్టా ?''

అవునన్నట్లు తలూపారు.

''లెక్కలతో కుస్తీపడుతున్నారు. రావటం లేదా ?''

''రావటంలేదండీ, ఎంత చేసినా.''

''మీ మాస్టార్ని అడగండి.''

''అసలు మా మాస్టారికి వస్తేకదండీ.'' నవ్వారు ముగ్గురూ.

''ఏమిటీ ?'' ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు.

''మీకు తెలియదాండీ ? ... మా మాస్టారికే సరిగా రావు. రాత్రి గైడులో చూసుకొని ప్రొద్దున్నే మాకు చెప్తారు.''

కొంచెంసేపు మాట్లాడలేదు మూర్తి.

'' ... మీ మాస్టారికి లెక్క రాలేదని చెప్పండి.'' అన్నాడు.

''అలాచెప్తే వూరుకోరండీ. తంతారు.'' చెప్పాడొక కుర్రాడు.

''తన్నడమెందుకు ?''

''ఆయన దగ్గర ప్రయివేటుకు వెళ్లని వాళ్ల లెక్కలు చేయకపోతే అయన వూరుకోరండీ.''

ఏమనటానికి తోచలేదు మూర్తికి.

''నేను చేస్తాను... యిలా యివ్వండి'' అన్నాడు చివరకు.

ఒక కుర్రవాడు సంతోషంగా పుస్తకం అందించాడు

''అయిదో లెక్కండీ...'' అన్నాడు.

మూర్తి ఆ లెక్క చదివాడు. ఆల్జీబ్రా. నిజంగా వాళ్ళ వయసుకు కష్టమైనదే.

మూర్తి లెక్క చేసాడు.

''ఆన్సరొచ్చిందండీ !'' సంతోషంగా అరిచారు ముగ్గురూ. వాళ్ళడిగిన మరో మూడు లెక్కలు చేసి చూపించాడు మూర్తి.

''చాలా థాంక్సండీ ...'' మనస్ఫూర్తిగా కృతజ్ఞత చెప్పారు.

''నో మెన్షన్ ...'' అయిదడుగులు వేసి ఠక్కున ఆగాడు.

అతనికో ఆలోచన వచ్చింది.

''చూడండి బాబూ! మీకేమైనా లెక్కలు రాకపోతే నా దగ్గరకు రండి చెప్తాను'' అన్నాడు.

''ఓ... తప్పకుండా వస్తామండీ'' సంతోషంగా అన్నారు.

''మీయిల్లెక్కడండీ?''ఒక కుర్రాడడిగాడు.

మజ్జిగ పొళదె

ఇది కన్నడం వంట, మనం చేసుకునే మజ్జిగ పులుసుమాదిరి ఉన్నా, చాలా రుచిగా వుండి, దీన్ని అన్నంలోకి చపాతీలకి కూడా తీసుకోవచ్చు

కావలసిన వస్తువులు : చిక్కని మజ్జిగ ఓ పెద్దగ్లాసెడు, పచ్చి కొబ్బరిచిప్ప చిన్నది ఒకటి, పచ్చి మిరపకాయలు రెండు, వేయించిన శెనగపప్పు ఒక టేబుల్ స్పూను, వుప్పు తగినంత, ఇంగువ చిన్నముక్క, కరివేపాకు ఒక రెబ్బ. దోసకాయ ఒకటి.

తయారుచేసే విధానం :

దోసకాయ ముక్కలు కొంచెం లావుగా తరిగి, గిన్నెలో నీళ్లుపోసి, స్టౌవ్‌మీద పెట్టి, కొంచెం ముక్క మెత్తపడంగానే, వాటిని మజ్జిగలో వేయాలి. పచ్చికొబ్బరి, వేయించిన శెనగపప్పు, పచ్చి మిరపకాయలు, వుప్పు వేసి రుబ్బి, ఈ రుబ్బిన ముద్ద కూడా మజ్జిగలోవేసి ఓ పొంగు రానివ్వాలి. ఇది అడుగంటకుండా కలియపెడుతూ, తిరిగి నాలుగు పొంగులు రాంగానే, మెంతులు, ఆవాలు, శెనగపప్పు, ఇంగువపోపు వేసి, దించేముందు కరివేపాకు వేయాలి. ఇది చిక్కగా, గరిటెజారుగా వుంటుంది కాబట్టి దోసెలోనికి కూడా బావుంటుంది.

— లక్ష్మి ప్రభామూర్తి

"ఎలిమెంటరీ స్కూలు హెడ్మాస్టారు పంతులుగారు తెలుసా ?"

"ఆ... తెలుసండీ"

"వాళ్ళింటి ప్రక్కనే..." అన్నాడు.

"అలాగేనండీ"

మూర్తి బయలుదేరాడు. అతని కెందుకో తృప్తిగా వుంది. ఈ పిల్లలతోనైనా కాల క్షేపం అవుతుంది.

*　　*　　*

"కాలువ పక్క పొలం కొంత బాగుచేయాలంట...వెంకన్న చెప్పాడు. వెంకన్నని తీసికొని వెళ్ళి కాస్త చూసిరా" జయమ్మంది.

"అలాగే..."

జయమ్మ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

మూర్తి బయటకు వచ్చాడు.

"మాస్టారూ..." అంటూ పరిగెత్తుకొని వచ్చాడు ఒక పిల్లవాడు.

"ఏమిటీ ?..."

"ఈ లెక్క చేసి పెట్టాలండీ ..." పుస్తకం తీస్తూ అన్నాడు.

"ఈరోజే చూపాలా ?..."

"అవునండీ."

పుస్తకంతీసుకొని లెక్కచేసి చూపించాడు.

"థాంక్సండీ" అన్నాడు.

"నీపేరు" మూర్తి అడిగాడు.

"గోపి."

"లెక్కలు రాకపోతే...సాయంత్రం రండి"

"అలాగేనండీ" గోపి వెళ్లిపోయాడు.

మూర్తి పొలంవైపు నడక సాగించాడు.

అతని ఆలోచనలు స్నేహితుల మీదకు మళ్ళాయి.

దాదాపు అందరూ ఉద్యోగ ప్రయత్నంలో వుంటారు ప్చ్. తనే ఇలా పల్లెటూరికి వచ్చాడు. అత్తయ్యమాటను తను కాదనలేక పోయాడు. చాలా బోర్‌గా వుంది. వీళ్లంతా ఎలా బ్రతుకుతున్నారో !

"ఏమయ్యోయ్ మూర్తీ !"

రాయుడిగారి కంఠస్వరం గుర్తుపట్టి ఆగాడు.

"నమస్కారమండీ" అన్నాడు.

ఆయన ఇంటి వసారాలో పడక కుర్చీలో కూర్చున్నారు, చుట్టతాగుతూ.

"రావయ్యా. కొంచెం సేపు కూర్చునిపో" ఆహ్వానించారు.

మూర్తిని చూసిన దగ్గర్నుంచీ ఆయనకు మూర్తంటే మంచి అభిప్రాయం ఏర్పడింది.

మూర్తి వచ్చి కూర్చున్నాడు.

"ఒరేయ్ గోపన్నా...కాఫీ పట్రా"

"అబ్బే. వద్దండీ.ఇప్పుడే తీసికొనివచ్చాను" మొహమాటపడుతూ అన్నాడు.

"ఫర్వాలేదులే. మరొకసారి త్రాగు" నవ్వుతూ అన్నారు గోపన్న కాఫీ తీసికొని వచ్చాడు. గ్లాసు అందుకున్నాడు మూర్తి. రాయుడు గారేదో చెపుతున్నారు మూర్తి బుర్రూపుతున్నాడు కానీ ఆయన చెప్పేది వినటం లేదు

"వస్తానండీ...పొలానికి వెళ్లాలి..." అన్నాడు కొంచెం సేపాగి.

"అప్పుడప్పుడు...వస్తుండవోయ్..." అన్నారు

"అలాగే నండీ"

మూర్తిగబగబ ఆవీధి దాటాడు మూర్తిని చాలమంది వింతగా చూస్తున్నారు. మూర్తికి భలే సిగ్గేసింది. నేరో ఫాంట్లూ, బుషర్ట్సు మానేసి పైజమా లాల్చీలు వేసికోవాలను కున్నాడు.

పది నిమిషాల్లో వెంకన్న ఇంటి దగ్గరకు వచ్చాడు. వెంకన్న మొక్కలకు పాదులు త్రవ్వుతున్నాడు.

"రండి బాబూ...ఏటిలా వచ్చారు." అన్నాడు మూర్తిని చూడగానే. "ఒరే సూరిగా బల్లట్రా."

"ఫర్వాలేదులే వెంకన్నా..."

చిన్న కుర్రవాడు స్టూలు తీసికొని వచ్చి వేసాడు.

"కూకోండి బాబూ..." వెంకన్నన్నాడు.

మూర్తి కూర్చున్నాడు.

"పొలం బాగుచేయలన్నావటగదా. నిన్ను వెంటబెట్టుకొని చూసిరమ్మందత్తయ్య." అన్నాడు.

"అయితే ... చేతులు కడుక్కొత్తానుండండి ..." అంటూ లోపలికి వెళ్లిపోయాడు.

మూర్తి దిక్కులుచూస్తూ కూర్చున్నాడు.

అతని చూపు ఎదురింటి పెరటివైపు పడింది. అక్కడొక అమ్మాయి. వోణీ వేసుకొని వుంది. సన్నగా...నాజూగ్గా...అందంగా వుంది. నల్లటి బారుజడ - తలలో పూలు.

ఆ అమ్మాయి పూలు కోస్తున్నది. ఆమె మూర్తిని గమనించలేదు.

"రండి బాబూ !" వెంకన్న మాటతో ఉలిక్కిపడ్డాడు లేచి, "వెంకన్నా ! ... ఆ అమ్మాయెవరూ ?" అడిగాడు.

వెంకన్న అటు చూసి, "కిట్టావుగారి రెండో అమ్మాయండీ. మొదటి బిడ్డకు పెళ్లయిపోనాదండీ. ఈ యమ్మొంది, పదో క్లాసు చదివిందండీ, మనోళ్లే ..." గడగడ చెప్పాడు వెంకన్న.

దార్లో వెంకన్న దగ్గర్నుంచి గ్రహించిం దేమిటంటే కృష్ణారావుగారు మధ్యతరగతి కుటుంబీకులు. పెద్దమ్మాయి పెళ్లి కొంత పొలం అమ్మిచేసారు సీత రెండో అమ్మాయి. సీతకొక తమ్ముడున్నాడు. పరువు మర్యాదలు గల కుటుంబం.

ఇద్దరూ పొలం దగ్గరకు వచ్చారు.

*　　*　　*

పొలం పనికని ఉదయం వెళ్లి మధ్యాహ్నం వచ్చాడు మూర్తి.

"నీ కేవో ఉత్తరాలు, శుభలేఖలు వచ్చాయి" జయమ్మ చెప్పింది.

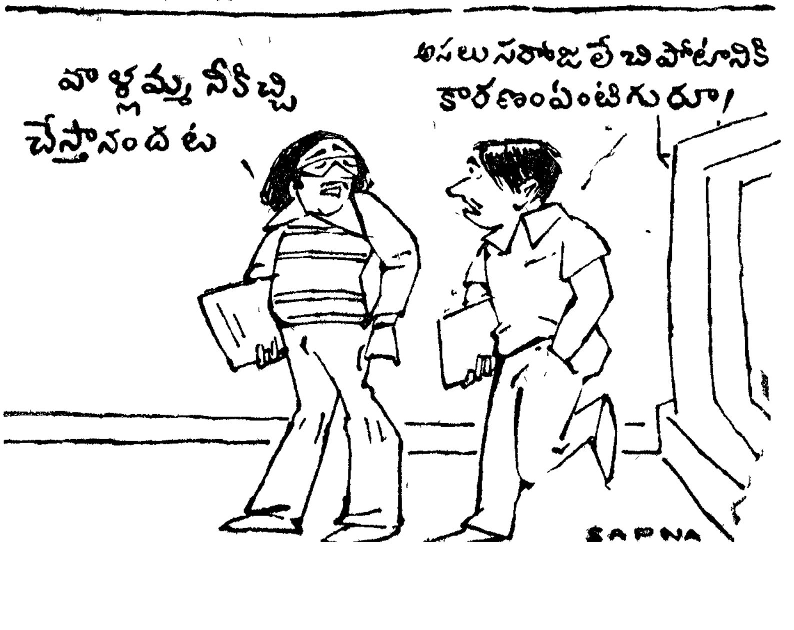

సామాన్యుని సణుగుడు

రేడియోలో పాటకీ పాటకీ మధ్య విజయవాడ వాణిజ్య ప్రసార విభాగంలో ఆకాశవాణి వారు, హిమాలయా పర్వతశ్రేణి మధ్య యుద్ధరంగంలో వున్న వీరజవాన్‌ల పేర్లన్నీ ఎందుకు వినిపిస్తారో ?... పాట పెట్టడానికి ముందే నాలుగు ప్రకటనలొస్తాయా ? మీ కడుపు నొప్పిగా వుందా ? మీకు తల నొప్పిగా వుందా ? అంటూ కుశల ప్రశ్నలూ గట్రా వినిపిస్తాయి. ఆ తర్వాతనేమో "మన్‌చాహే గీత్" అంటూ లాన్స్‌లాట్ వీరేందర్‌సింగ్, జవాన్ ప్రతాప్‌సేన గుప్త లాంటి పేర్ల జాబితా ఓ నాలుగు నిమిషాలదాకా వినిపిస్తుంది. ఆ దండకం యీ తోరణం రెండూ వినేసరికే అలసిపోయిన శ్రోతకి అసలు పాట సగమో, ముప్పాతిక సగమో వినపడుతుంది...

ఈ వినోద ప్రచార విభాగాలు యింటింటా బాగా పాపులర్ అయ్యాయికదా! ఏ యింట్లో చూసినా, పిల్లలు, ఆడాళ్లు అంటే సామాన్య కుటుంబాలవాళ్లు — సినిమా పాటలకి బదులు యీ అడ్వరటైజుమెంట్ బాణీలు, కూని రాగాలుగా తీస్తున్నారు — అకస్మాత్తుగా ఆరేళ్ల పెద్దాడు "యీవా "యీవా" అని అప్పం చెవికోసిన మేకలాగ అరిచేస్తూంటాడు. ఏమిట్రా అనేలోగానే నాలుగేళ్ల రెండో పాపాయి "పెచ్ చ్ముగ తెలుపు హెచ్చుగ ఉతుకు" అంటుంది !! పాట అడిగిన వాళ్ల పేర్లు ఆ పాట అడిగిన వాళ్ళు ఆ పాటని అందరూ వినగోరటం సహజమే కాని విజయవాడ రేడియోస్టేషన్‌లోని యీ మనోరంజన్ టేపుల మధుర సంగీతం ముప్పయి మైళ్ల దూరంకూడా దాటిపోదే ... అలాంటప్పుడు మూడువేల మైళ్ల పరిధిలోవున్న బొంబాయి కలకత్తా పేర్ల జాబితా అంతా చదవటం ఎవరికోసం ?

ఆ పాటలు అడిగినవాళ్లు "దావా" తెస్తారా? లేకపోతే వింటున్న సామాన్యజనం అయ్యో యీ పాటలన్నీ శ్రోతలు కోరినవి కావేమో ? నని బెంబేలు పడతారా ? ఏవో "టేపు"లు పదే పదే వినిపిస్తూండటం, పాట మధ్యలో దాని గొంతు నొక్కి "ట్రింగ్" మంటూ ప్రకటనం "బాజా" వాయించేయడం — వాయించండి సార్ ! ఎవరొద్దన్నారు ? అదేగా అసలు లక్ష్యం ! సామాన్య జనాన్ని యిళ్లల్లోకి వచ్చి మీకు కడుపునొప్పా ? కాలు బెణికిందా ? యింట్లో దోమలున్నాయా ? పిల్లలు గగ్గోలు పెడుతున్నారా ? ఫలానీ సినిమా చూశారా ? అంటూ కుశల ప్రశ్నలు వేసేందుకు యింకెవరున్నారుకానీ కాస్త సినిమా పాటలు పూర్తిగా చెవిని పడనియ్యండన్నదే సామాన్యుని గోల... హిందీభాయి లడిగిన పాటలు వాళ్ల పేర్లతోసహా వాళ్లకి వినిపించండి. పోనీ అవే పాటలు ఆ పేర్లు తీసేస్తే ఆ దండకాల జాగాలో అడ్వర్‌టైజ్‌మెంట్‌లు పెట్టి మాకు వినిపించండి — అంటూ తెలుగోడు అరుస్తున్నాడే... ఆ గోల కూడా కాస్త రేడియోవారు వినొచ్చునే! అన్నీ ప్రకటనలే అయితే రేడియో కట్టేస్తారు అన్నీ పాటలే అయితే, ప్రభుత్వంవారికి కిట్టదు కనుక — జనరంజనిలోలాగా సుమ, ఉమ, ఉష, రుష్య సష, హష అంటూ రైమింగ్ పేర్లు క్లుప్తంగా వినిపించి హిందీపాటలు వినిపిస్తే ఏలూరు నుంచి గుంటూరుదాకా రేడియో లున్నవాళ్లు హైద్రాబాద్ పరిసరాల్లోవున్న శ్రోతలు కాస్త వాళ్ల 'కరెంట్' కర్టెసీ కలిసొచ్చిందని సంతోషిస్తారుకదా? చివరికి యీ వివిధభారతి రేడియోలో వార్తలుకూడా.

ఆ టైముకాస్త డబ్బు చేసుకుందామని — ఎగ్గొట్టేసారుకదా ! పోనీ పాటలైనా విన్నివ్వండి—అంటే యీ సామాన్యుని సణుగుడు వింటారా ? వాళ్లు ! ప్చ్ ! ఉత్తది.

—'ఒక సామాన్య శ్రోత'

గంగిరెద్దులు

టేబుల్ మీద ఉత్తరాలు, శుభలేఖలు ఆత్రంగా అందుకుని చదవసాగాడు.

"నా స్నేహితులిద్దరి పెండ్లిళ్ళయ్యా." సంతోషంగా చెప్పాడు.

"ఎప్పుడు ?"

"ఈ నెలలోనే, యిద్దరిదీ. విజయవాడలో ఇరవైన ఒకరిది, హైదరాబాదులో ఇరవై ఆరున మరొకరిది. తప్పక రమ్మని మరీ మరీ వ్రాసారు..."

జయమ్మ మాట్లాడలేదు, పళ్ళెంలో అన్నం వడ్డిస్తున్నది. స్నేహితులను తలుచుకుంటూ మౌనంగా భోజనం చేసాడు మూర్తి.

గిన్నెలన్నీ సర్దివచ్చి అంది జయమ్మ.

"అయితే ... ఎప్పుడు వెళ్ళాలనుకుంటున్నావ్ ?"

"రేపు వెళ్దామనుకుంటున్నా..." కొన్ని క్షణాలాగి అన్నాడు.

"నా స్నేహితులు కొంతమంది అప్పుడే వచ్చేసారంట. ఉత్తరంలో వ్రాసాడు. నన్ను వీలయినంత త్వరగా రమ్మన్నాడు. మేమంతా పి. యు. సి. నుంచి కలిసి చదివాము."

జయమ్మ జాకెట్టు కుట్టుకుంటు కూర్చున్నది.

మూర్తి బట్టలన్నీ బయటకు తీసి, మూటకట్టాడు.

"చాకలిని పిలుచుకొస్తాను..." అన్నాడు చెప్పులు వేసుకొంటూ.

"మునసబుగారు పూర్నించి వచ్చారంట ఒకసారి కనబడిరా" అంది. 'మునసబుగారికి కనబడటం ఎందుకు' అనుకున్నాడు. మరల వెంటనే గుర్తుకు వచ్చింది.

పల్లెటూర్లలో పిల్లలు ... వూరు వెళ్ళే ముందు చెప్పి వెళ్ళటం, రాగానే కనబడటం, కుశల ప్రశ్నలు... నవ్వుకున్నాడు మూర్తి.

"మూర్తి !"

—పిలుపు విని జయమ్మ బయటకు వచ్చింది.

"సువ్వా రమణా. లోపలికిరా..."

"మూర్తిలేడా పిన్ని ?" లోపలికి వస్తూ అడిగాడు.

"స్నేహితుల పెండ్లికని వెళ్ళాడు. వెళ్ళి, నాలుగు రోజులయింది. నెలాఖరుకు వస్తాడు."

"నెలాఖరుకా ?"

"రెండు పెళ్ళిళ్ళు అందుకని. కూర్చో."

"ఫర్వాలేదు పిన్ని..."

"ఏమిటి సంగతులు ? అమ్మా అంతా బావున్నారా ?" అడిగింది.

"ఆ. అంతా బావున్నారు. అక్క హౌస్ సర్జనయిపోయింది కదా ... ప్రాక్టీసు ఈ వూర్లోనే పెడుతుందంట."

"చాలా సంతోషం..." జయమ్మ కళ్ళలో నీళ్ళు తిరగాయి.

"మూర్తి వుంటే బావుండేది పిన్నీ..."

గంగిరెద్దులు

మూర్తి లేనందుకు నొచ్చుకున్నాడు.

డా. పి.వి.కె. రావ్, B.A., సెక్స్ స్పెషలిస్ట్

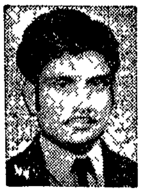

వైద్యవిద్వాన్ — వైద్యాచార్య హస్తప్రయోగం, నరముల బలహీనత, అంగము చిన్నదగుట, శీఘ్రస్ఖలనము, శుక్లనష్టము, సుఖరోగములకు, మానసిక వ్యాధులకు శాస్త్రీయ చికిత్స, విదేశీ యంత్రముతో ప్రత్యేక చికిత్స, పోస్టుద్వారా కూడా చికిత్స గలదు

రావూస్ క్లినిక్

టి. బి. రోడ్, తెనాలి. ఫోన్. 700

SUVARNA

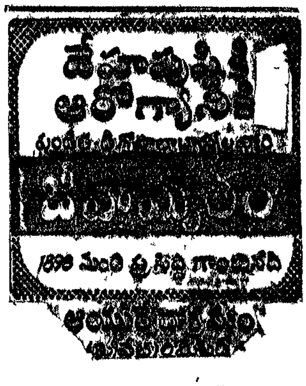

మద్రాసు—17

ఉచితం!

అంతా-క్రొత్త
ఫోర్‌హాన్స్ చిన్న పుస్తకం'దంతములు,ఇగుళ్ళను గురించి తీసుకోవలసిన శ్రద్ధ'

ఈ వివరణాత్మకమైన రంగుల చిన్న పుస్తకమును ఉచితంగా పొందండి!
ఈ కూపన్ ఇప్పుడే పోస్టు చెయ్యండి.

మేనర్స్ డెంటల్ అడ్వయిజరీ బ్యూరో, పోస్టు బ్యాగ్ నం 10031, బొంబాయి-1.
దయచేసి ఫోర్‌హాన్స్ వారి* "దంతములు, ఇగుళ్ళను గురించి తీసుకోవలసిన శ్రద్ధ" యొక్క ఉచిత ప్రతి ఒకటి నాకు పంపండి. తపాలా ఖర్చులకై 20 పైసల తపాలా బిళ్ళలను జతచేసి పంపుచున్నాను.

AP-IBA

పేరు ____________ వయస్సు ______

చిరునామా ____________

*కావలసిన భాష క్రింద గీతగీయండి: ఇంగ్లీషు, హిందీ, మరాఠీ, గుజరాతీ, ఉరుదు, బెంగాలీ, అస్సామీస్, తమిళం, తెలుగు, మలయాళం లేక కన్నడ.

ఫోర్‌హాన్స్ దంతవైద్యునిచే సృష్టింపబడిన టూత్ పేస్ట్

100F-152 TEL R

"వస్తాను పిన్నీ... కొంచెం పనుంది... ఆస్పత్రి పనులు చూడాలి" రమణ వెళ్ళిపోయాడు. జయమ్మకళ్ళల్లోంచి రెండు కన్నీటి బొట్లు రాలాయి. పెళ్ళయిన పదేళ్ళకే తను నుదుట కుంకుమ కోల్పోయింది. ఒక్కగానొక్క కూతురు. రాధ...తనకు తోడుగా మిగిలింది. ఎంత అందంగా వుండేది...కానీ... ఆవెధవరోగం వచ్చి తన రాధని పొట్టన పెట్టుకుంది. అప్పుడే ఇక్కడ ఆస్పత్రి వుంటే తన పాప తనకు దక్కేది!

కానీ... తనకా అదృష్టం లేదు.

"ఏమిటయ్యోయ్ ..మీ అక్కయ్య ఆస్పత్రి పెడుతుందట ?!" రమణని చూడగానే అడిగారు రాయుడుగారు.

"నిజమేనండీ..."

"ఏం? మీనాన్న పెళ్లిచేయడా ఏమిటీ ?"

చిర్రెత్తుకొచ్చింది రమణకు.

"మా అక్కకిష్టం వచ్చినప్పుడు చేసుకుంటుందండీ" అన్నాడు కావాలని.

"ఏమిటీ ?" ఆశ్చర్యంగా, అన్నారు.

రమణ మాట్లాడలేదు.

"అయినా...ఎందుకొచ్చిన యింగ్లీషు మందులయ్యా? లేనిరోగం తెచ్చుకోవటానికి కాకపోతే. నా మాటవిని..."

"మా అక్కయ్యకు చెప్పండి" అన్నాడు రమణ ఆ ప్రసక్తి యిష్టంలేక.

"ప్చ్. మీరు మా మాట వింటారటయ్యా ?... కుర్రకారు..." గొణిగారు రాయుడుగారు.

రమణ వస్తానంటూ బయలుదేరాడు. రమణ ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాడు.

ఈయన పాతకాలం మనిషి. క్లినిక్ ఓపెనింగ్‌కి పిలుస్తే వస్తాడా ? వాలకం చూస్తుంటే ఇంగ్లీషు మందులంటే పడవు లాగుంది. పిలుస్తే సరి, వస్తే వస్తారు. లేకపోతే లేదు.

* * *

మూర్తి బస్సు దిగాడు.బల్లకట్టు ఎక్కాడు. కాలువమీద వంతెన లేదు. బస్సు కాలువ అవతలే ఆగిపోతుంది. కాలువ బల్లకట్టు మీద దాటి వూరు రావాలి.

బల్లకట్టు దిగుతున్న మూర్తిని చూసి పరిగెత్తుకొని వచ్చాడు వెంకన్న.

బెడ్డింగు తలమీద పెట్టుకొని, సూట్‌కేస్ చేతితో పట్టుకున్నాడు.

'అత్తయ్య బావుందా?' అడిగాడుమూర్తి.

"బాగానే వున్నారండి. అన్నట్లు బాబూ ...ఆరు ఆస్పత్రి పెట్టేరండి." అన్నాడు వెంకన్న.

మూర్తి కర్థం కాలేదు. "ఆస్పత్రే మిటి ?"

"ఆరేనండి ... రమణయ్య అక్కగారు. మనూర్లో ఆస్పత్రి పెట్టేసారు కదండీ."

ఆనందాశ్చర్యాలు కలిగాయి మూర్తికి. రమణ ఎప్పుడో ఈ విషయం చెప్పాడు తనకు, వాళ్లక్క ఈ వూర్లోనే ప్రాక్టీసు పెట్ట వచ్చుని. అయితే ఇంత తొందరగా అని అనుకోలేదు.

"...ఎవరో ఇంగ్లీసాయన కూడా వొచ్చా రండీ ..." వెంకన్న చెప్పుకు పోతున్నాడు. మూర్తి అదేమీ వినటంలేదు.

రమణ అక్క ఎలా వుంటుంది ? ఆవిడ స్వభావం ఎటువంటిది ? ఆలోచిస్తున్నాడు.

(స శే షం)

తెల్లని బట్టలు నీరకాయ పట్టుతున్నయ్యా?

నీరకాయ రంగును అలా ఒలిచేసే పొడరు కొత్త రిన్సో

'సబ్బు వాడుతూ వుండటం వల్ల మీ తెల్లని బట్టలు నీరకాయరంగు కావటం గమనించారా? <u>అలాటి వాటిని</u> తొలగ రిన్సో: డిటర్జంట్–ఉతుకు–విధానంలో రిన్సో ప్రతిభావంతమైన ప్రగతి సాధనం. అక్షరాలా మిరుమిట్లు గొలిపేలా తెల్లగా చేస్తుంది అది. <u>అతి సరసమైన ధరకు అమూల్యమైన నాణ్యత.</u>

మిరు మిట్లు గొలిపే తెల్లని ఉతుకు కోసం రిన్సో

హిందుస్థాన్ లివర్ వారి విశిష్ట ఉత్పత్తి

లింటాస్-RINSO.1-140 TL

తొందరపడితే నీ తెలివి ఏమయింది ?"

"నాకేం తెలియదమ్మా అంతా ఆయన యిష్టం" రాణి కచ్చితంగా చెప్పేసింది.

చివరికి వేరుకాపురం తప్పలేదు మనసులు తెలుసుకున్న మనుషులు కనుక సంసారం సాఫీగా వాలుగాలిలోని పడవలా సాగిపోతున్నది ధనమ్మే రోజాకోసారి కూతుర్ని చూడడానికి వస్తుంది బియ్యం, పప్పులూ, బట్టలు వగైరాలు యిచ్చిపోతుంది

మరో వారంలో అవీ బందయ్యాయి— "ఇలా తేకమ్మా . మీఅల్లుడుగారు ఒప్పుకోవడంలేదు ఆయనకేదోలా వుందిట వద్దన్నప్పుడు ఎందుకు ? సుఖంగానే వున్నానుకదా!"

ధనమ్మ అవాక్కయి పోయింది శాసిస్తూ బతికిన ఆమె మరొకరి శాసనానికి లోబడి పోయింది

ఇంతలో సంక్రాంతి వచ్చింది ఇద్దర్నీ పిలవండని ధనమ్మ పోరు పెట్టింది. రామ్మూర్తికి అహం అడ్డువచ్చింది తాడూ బొంగరం లేని భద్రం ఎదిరిస్తున్నాడు తననీ, తన విలువనీ లెక్కచెయ్యడంలేదు. అంచేత నౌకర్ని పంపించాడు

"నువ్వెళ్ళురాణీ ! నేను మాత్రం రాను. విలువలేనిచోటికి నేను వెళ్లను మీ అమ్మా, నాన్నా హీనంగా అంచనా వేశారునన్ను ఏం లేకపోయినా ఆత్మాభిమానముంది "

"మీరు లేకుండా నేను వెళ్లను" భర్తని సమర్థించింది ఆమె !

దీనితో రామ్మూర్తికి మరీ మండిపోయింది. తన హోదాని ఉపయోగించుకుని భద్రాన్ని డిస్మిస్ చేశాడు . . యిప్పుడైనా లొంగడా. ఇతర ఉద్యోగస్తులు, కార్మికులు భద్రానికి మద్దత్తు ప్రకటించి, నెలరోజులు సమ్మెచేశారు మానేజ్‌మెంటు జోక్యంచేసుకుని ఉద్యోగం యిప్పించింది

రాణికికూడా దానితో తల్లిదండ్రులమీద గౌరవం పోయింది.

రెండు...పదినెలలు జరిగిపోయాయి !

దగ్గరేవున్న కూతుర్ని దూరం చేసుకుని రామ్మూర్తీ, ధనమ్మా వుండలేకపోయారు జీవితంలో కనిపించే వెలితి వార్ని పరిహసిస్తోంది. అహం కరిగిపోయింది. వ్యక్తిత్వం ముందు తలవంచేశారు ఈ శిక్షని మరి భరించలేక రాణియింటికి బయలుదేరారు.

స్వాగతమే లభించి వుంటుంది అక్కడ.

పెద్ద కథ

గంగిరెద్దులు

రామ్‌దివాకర్

(గత సంచిక తరువాయి)

"పిల్లాడికి.. బాగోలేదు బాబూ వళ్లు కాలిపోతూంది"అన్నాడు

"ఏదీ? " మూర్తి లోపలికి వెళ్లాడు పిల్లవాడు అచేతనంగా పడివున్నాడు. నుదుట మీద చెయ్యి వేసాడు కాలిపోతోంది

"డాక్టరమ్మకి చూపించలేదా?"అడిగాడు.

"శర్మగారికి చూపించాను"అన్నాడు

"ఊర్లో డాక్టరుండగా నాటుమందులెందుకు?" కాస్త కఠినంగానే అన్నాడు

"డాక్టరమ్మ మందులకు చచ్చిపోతారు కదండీ?!" అమాయకంగా అన్నాడు

"ఎవరు చెప్పారు?"

"శర్మగారు, .. ప్రెసిడెంటుగారు కూడా అన్నారండీ ."

వాళ్లందరినీ చంపేయాలనిపించింది మూర్తికి గబ గబ వెళ్లి సుశీలని తీసికొని వచ్చాడు

—అన్నీచూసి బయటకు వచ్చింది.

మూర్తీ బయటకు వచ్చాడు

" .అతను బ్రతకడు " అంది

కళ్లు గిర్రున తిరిగాయి మూర్తికి

"డాక్టర్ ప్లీజ్ అతనికి ఒక్కడే కొడుకు "మూర్తి

"సారీ మూర్తీ నాకూ బాధగానే వుంది కానీ పరిస్థితి చేయిదాటి పోయింది ఇప్పుడు నేనేంచేసినా లాభంలేదు పైగా నామీదకు వస్తుంది" బాధగా అంది

వెంకన్న భార్య గొల్లుమంది ఒక్కసారి

వెంకన్న లోపలికి పరిగెత్తాడు

మూర్తి, సుశీల బయటకు వచ్చారు భారంగా

* * *

వెంకన్న బాగా నీరసించిపోయాడు, కొడుకు పోయిన దగ్గర్నుంచి గడ్డం మాసిపోయింది కళ్లు లోతుకు పోయాయి.

ఊర్లో చాలామంది అతనిని ఓదార్చారు. మూర్తి రోజుకొక సారయినా అతన్ని చూసి వస్తున్నాడు

ఆ సమయంలో అతన్ని బాగా ఆదుకుంది మూర్తే

".. పిల్లాడిని డాక్టరమ్మకే చూపుంటే బతికేవాడేమోనండి" అన్నాడు దిగులుగా, ప్రెసిడెంటు గారితో రావిచెట్టు దగ్గర.

"భలేవాడివయ్యా మనచేతిలో ఏముంది. చావురాస పెట్టుంటే ఎవరూ తప్పించుకోలేరయ్యా . "అన్నారు రాయుడు గారు.

'నిజమే' అనుకున్నాడు వెంకన్న

"ప్రెసిడెంటుగారు చెప్పింది నిజమే మరి" అన్నాడు శర్మ

"మరి కాదేటి?" అన్నాడు రంగన్న.

* * *

కాలువలో గంటసేపు ఈది బయటకు వచ్చాడు మూర్తి

బట్టలు వేసుకొని, తలదువ్వుకొని చెట్టు కానుకొని కూర్చున్నాడు, ఈదుతున్న కుర్రవాళ్లని చూస్తూ

బస్సు వచ్చి అటు పక్క ఆగింది.

మూర్తి అటుచూసాడు

ఒక ముసలావిడ, కుర్రవాడు దిగారు

బస్సు కదిలింది

కుర్రవాడు ముసలావిడని బల్లకట్టు ఎక్కించి, బల్లకట్టును ఇవతలకి తెచ్చాడు

ఇటుప్రక్క ఒడ్డుకు రావటం కష్టం ముసలి వారయితే మరీ కష్టం

మూర్తి గబగబ వెళ్ళి ఆవిడకు సహాయం చేసాడు ముసలావిడా, కుర్రవాడు వెళ్ళిపోయారు

మూర్తి ఆలోచిస్తున్నాడు

"కాలువమీద వంతెన వుంటే? బస్సు

సరాసరి పల్లెలోకె వస్తుంది. ఏబాధా వుండదు. రాయుడిగారితో ఈ విషయం చెప్పాలను కున్నాడు.

వెంటనే నీరుగారిపోయాడు.

హైస్కూలు విషయంలో ఆయన శ్రద్ధ అట్లావుంది వంతెనంటే అసలు వినడేమో. అయినా ఒకసారి చెప్పిచూద్దా మనుకున్నాడు.

ఆ సాయంత్రం ఆయనదగ్గరకు వెళ్లాడు.

"కాలువ మీద వంతెన వుంటే బస్సులు సరాసరి లోపలికే వస్తాయి కదండీ ?!" అన్నాడు.

రాయుడుగారు విరగబడి నవ్వారు. రాఘవయ్య శ్రుతి కలిపాడు.

"నీకా ఆలోచన యిప్పుడొచ్చిందయ్యా. ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడో వచ్చింది." అన్నారు నవ్వుతూ.

"మరి వంతెన "

"వంతెన మేము వేయిస్తామటయ్యా. వంతెనవేస్తే బస్సులు వూర్లోకి వచ్చేస్తాయి. వూరంతా దుమ్ము మన ఆరోగ్యం చెడిపోతుంది. అందుకే వంతెన వేయించకుండా చేసాము "

తెల్లబోయాడు మూర్తి నోట మాట రాలేదు ప్రపంచంలో ఇంతకంటే పాతకాలపు మనిషి ఎవరూ వుండరనుకున్నాడు

* * *

రమణ వూర్నించి వచ్చాడు.

మూర్తి, రమణ కాలువదగ్గరకు షికారుకు వెళ్లారు మూర్తి అన్నివిషయాలు రమణతో చెప్పాడు

"నాకు తెలుసు మూర్తీ ఆయన బి సి. నాటి ఫెలో, ఆయన చెప్పిందే వేదవాక్కు అంటారు ఊరిపెద్దలు ఊరి పెద్దల

నిర్బంధించబడిన ప్రముఖ దొంగ రవాణా వ్యాపారి సుకర్ నారాయన్ బాఖియా.

గంగిరెద్దులు

మాటను కాదనలేరు ప్రజలు. .ఇక ఈవూరు ఎప్పుడభివృద్ధి చెందుతుందో." అన్నాడు రమణ.

" ... కానీ ... నాకు ఒక్కటి నచ్చింది రమణా. ఈ వూర్లో పార్టీలు లేవు. ఐకమత్యంగా వుంటారు." మూర్తి.

"ఒక విధంగా మంచిదే కానీ .. రెండు పార్టీలున్నప్పుడే సాధారణంగా వూరు అభివృద్ధి చెందుతుంది. ఇప్పుడు చూడు, రాయుడుగారు వంతెన వద్దన్నారు — అది రాలేదు. మరోక పార్టీ వుంటే ? ..తప్పక వచ్చేది. ఏమయినా . రాయుడుగారు పోతేనే కానీ...గ్రామం బాగు పడదు "

"హత్య చేయమంటావా ?" నవ్వుతూ

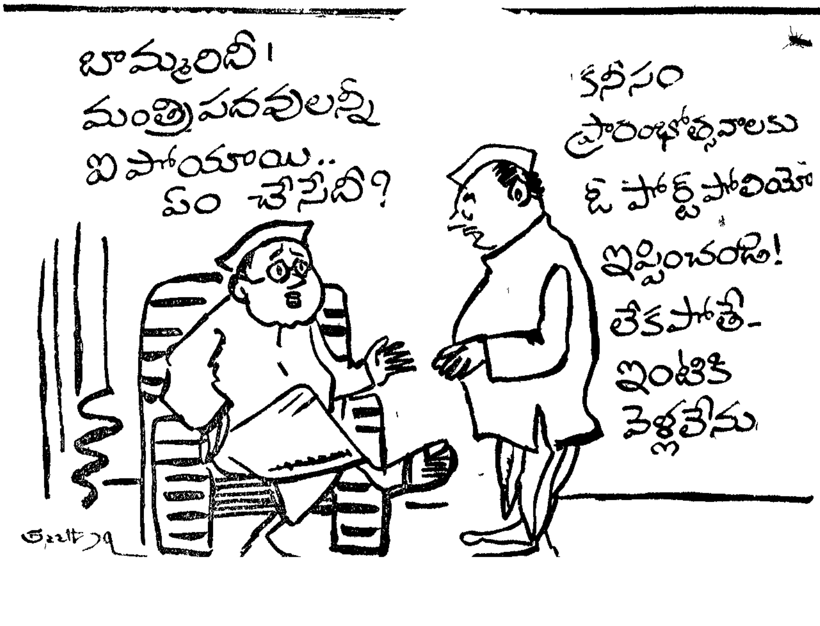

అన్నాడు మూర్తి.

"హత్య చేయనవసరంలేదు. ఆయనకు పోటీగా నిలబడితే చాలు "

"వద్దు రమణా అనవసరంగా...పార్టీలు తేవద్దు " అన్నాడు మూర్తి

రమణ మాట్లాడలేదు

"ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆయన తప్పక మారతారు." అన్నాడు మూర్తి.

"అసంభవం. ఆయన మారరు. నీవు నమ్ముతావో నమ్మవో కానీ...ఆయన పుట్టిన దగ్గర్నుంచి ఈ వూరు, దీనిచుట్టు ప్రక్కల పల్లెలు తప్ప మరే వూరు చూసి ఎరుగడు. పట్నం ఒకసారయినా పోయివస్తే ఆలోచనలు నాగరికత మీదకు మళ్లుతాయి.. "

"మునసబుగారు, కరణంగారు పోయివస్తారుగా "

"అయితే ? .. వాళ్లవలనేమవుతుంది ?" ఇద్దరూ కొంచెంసేపు మాట్లాడుకొని లేచారు.

* * *

"ఏవోయ్ మూర్తీ . !" పిలిచారు పంతులుగారు.

ఆగాడు మూర్తి.

"ఇంటికి పోదాంపద. " అన్నారు .

గుండె దడదడ లాడింది మూర్తికి.

"ఇంటికా?... అబ్బె...వద్దండీ...తర్వాత కలుస్తాను " అన్నాడు

"మా అమ్మాయి లేదు లేవయ్యా. వూరెళ్లింది" అన్నారు.

'హమ్మయ్య' అనుకొని బయలుదేరాడు.

"నాకు కొన్ని వ్రాసిపెట్టాలయ్యా, తీరిక లేక ఛస్తున్నా, ఇనస్పెక్షనుంది" అన్నారు.

"అలాగేలెండి" అన్నాడు.

ఆయన కొన్ని కాగితాలు పుస్తకాలు యిచ్చి చూపించారు. మూర్తి వ్రాస్తూ కూర్చున్నాడు.

"అన్నట్లు ... మొన్న మా ఆవిడకు కడుపునెప్పి వచ్చిందోయ్ .." అన్నారు.

తలెత్తి చూసాడు మూర్తి.

"రోజూ వస్తూనే వుంది. శర్మ మందు పనిచేయలేదు. నాకు తెలియకుండా వే డాక్టరమ్మకి చూపించిందట. ఆవిడ మందు వేసింది. తగ్గిపోయింది మంచి చేయిలేవయ్యా. అన్నట్లు ఈ విషయం ఎక్కడా చెప్పకుమీ" అన్నారు.

నవ్వి, బుర్రవూపాడు మూర్తి.

రామయ్యగారు కబురంపితే ఆయనదగ్గరకు వెళ్ళాడు

ఆయన మూర్తికి మజ్జిగ యిచ్చి, గౌరవంగా చూసి విషయం చెప్పారు

"మా అబ్బాయిని పట్నంలో కాన్వెంటుకి పంపాలనుకుంటున్నానయ్యా ఏదో పరీక్షుందట. దానికోసం నువ్వు మావాడికి కాస్త పాఠాలు చెప్పాలి. ఒక నెలరోజులు చాలు..."

"ఇక్కడ హైస్కూలు వుంది కదండీ అంతదూరం ఎందుకు?" కావాలనే అన్నాడు.

"హైస్కూలు బాగోలేదయ్యా. ఇక్కడ చదువులు సాగవు"

"నిజమే. చదువులు సాగవు టీచర్లు కూడా సరిపడరు మీకు డబ్బుంది మీ అబ్బాయిని పట్నంలో కాన్వెంటులో చదివిస్తారు. కానీ బీదవాళ్ళు వాళ్ళ పిల్లల్ని యిక్కడే చదివిస్తారు. మరి వాళ్ళ చదువులు పాడవవాండీ ?"

ఆయన మాట్లాడలేదు.

"స్కూలుకి ఒక బిల్డింగు వుండి, టీచర్లు

దొంగ రవాణా ప్రభువుగా వాసికెక్కిన హాజీ మస్తాన్ మీర్జా బెంగుళూరులో అరెస్ట్ చేయబడ్డాడు

మరొక అయిదుమంది వుంటే .ఈ స్కూలు బాగుపడుతుంది"

"నిజమే" అన్నారు.

భలే సంతోషం వేసింది మూర్తికి.

"మీరు ఈ విషయం ప్రెసిడెంటుగారితో చెప్పి ఆయన్ని ఒప్పించండి"

"అలాగే... రాఘవయ్య వాళ్ళతోకూడా మాట్లాడతాను. మరి మా అబ్బాయికి..."

"అలాగేలెండి చెప్తాను"

మూర్తి లేచాడు.

* * *

గోపి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు.

"మాస్టారూ మాయింటిపక్క రాజయ్య లేడండీ. వాళ్ళబ్బాయికి ఎదో అయిందండీ. డాక్టరమ్మ దగ్గరకు తీసికొని వెళ్ళారు"

ఆయాసపడుతూ చెప్పాడు

మూర్తి గబగబ సుశీల దగ్గరకు వెళ్ళాడు.

పిల్లవాడిని రాజయ్య ఎత్తుకుని వున్నాడు

అతని భార్య సుశీల కాళ్ళకి చుట్టుకొని ఏడుస్తున్నది.

"నువ్వు వదులమ్మా . పిల్లవాడిని చూడనీ" అంటున్నది సుశీల

మూర్తి ఆమెను విడిపించి, పిల్లవాడ్ని

23% వడ్డీ గడించండి

ఐఓబివారి విశిష్టమైన

ద్వంద్వ పొదుపు పథకం

కోరిన దానిని ఎన్నుకోండి!

డిపాజిట్ కాలం (మాసములలో)	వడ్డీ% సాలుకు (సుమారుగా)
181	23
157	20.5
121	17

డిపాజిట్ కాలం (మాసములలో)	వడ్డీ% సాలుకు (సుమారుగా)
85	14.5
62	13
37	10.3

మీకు సమీపంలోగల ఐఓబి బ్రాంచితో సంప్రదించండి

ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంకు

FDS IOB 2078 TEL A

బల్లమీద పడుకోబెట్టాడు.

సుశీల పరీక్షించి, "ఐ కాంట్" అంది మూర్తితో విచారంగా

"తల్లీ నువ్వే రక్షించాలి..." దీనంగా

గంగిరెద్దులు

వేడుకుంటున్నాడు రాజయ్య.

కొన్ని క్షణాలు ఆలోచించి, లోపలికి వెళ్లి ఇంజక్షన్ తెచ్చింది.

"నేను చేయగలిగింది చేస్తాను...అతర్వాత దేముడి దయ" అంది.

ఇంజక్షన్ చేసింది.

కొన్ని నిముషాలు గడిచాయి

పిల్లవాడి వళ్లు చల్లబడింది

* * *

నిముషాల్లో ఊరంతా గుప్పుమంది.

'డాట్రమ్మ సూదిమందు పొడిసేసి సంపేసిందిరోయ్' అన్నారు

"నేను చెప్పలేదయ్యా... ఆ మందు లే అంత!" అన్నారు రాయుడుగారు రావి చెట్టు దగ్గర

"ఎర్తం చిర్తం తమరి మాటంటే ఏహాటే మరి" అన్నారు

సుశీల వాళ్లవూరు వెళ్లిపోయింది ఆమెకు పెండ్లి నిశ్చయమయింది. అతను కూడా డాక్టరే ఇద్దరూ సిటీలో ప్రాక్టీసు పెడతారు.

పెండ్లి శుభలేక మూర్తికిచ్చి, తప్పక రమ్మని ఆహ్వానించింది సుశీల

—వస్తానని మాటిచ్చాడు మూర్తి.

* * *

"చూసావయ్యా మూర్తీ. చెప్తే వినవ్ ఆ డాక్టరమ్మ సూదిపొడిచి చంపేసింది" అన్నారు రాయుడుగారు

మూర్తి మాట్లాడలేదు.

"ఆ మందులే అంతయ్యా ఏమయ్యా పంతులూ ఏమంటావ్?" అన్నారు పంతుల్ని ఉద్దేశించి

"మరే మరే మొన్న మా ఆవిడకు కడుపు నొప్పి వస్తే ఆవిడిచ్చిన మందు వేసుకుందండీ తగ్గకపోగా మరీ ఎక్కువయిందండీ" అన్నాడు పంతులు

నిశ్చేష్టుండయాడు మూర్తి. పంతులిని గుడ్లప్పగించి చూస్తుండిపోయాడు.

సంభాషణ మారింది

"మన మూర్తి స్కూలు ఏదో...అంటున్నాడు..."రాఘవయ్య విషయం ఎత్తాడు.

ఆశోక
ఆంగ్లేయ బోధిని

అందరు 60 దినములలో ఆంగ్లం సులభముగా నేర్చుకొనవచ్చును వెల రూ 10/-

హిందీ-తెలుగు స్వబోధిని

30 దినములలో హిందీ భాషను సులభముగ నేర్చుకొనవచ్చును వెల రూ 4/-

తమిళ-తెలుగు స్వబోధిని

30 దినములలో తమిళ భాషను నేర్చుకొనవచ్చును వెల రూ 3/-

వి.పి. పోస్టేజి అదనము

బాల సరస్వతి బుక్ డిపో

మద్రాసు—1 Phone 29868

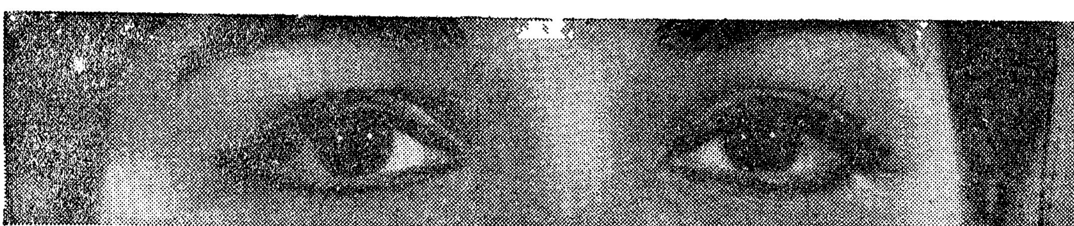

కళ్లజోడు లేకుండ మీరు కంటి చూపు పొందగలరు!

మీకు ఇంతకన్న ఎక్కువ ఆనందాన్నిచ్చేవార్త మరొకటి ఉంటుందా,

'కాంటాక్ట్ లెన్స్' లను వాడండి

ఈ 'కాంటాక్ట్ లెన్స్' లు హ్రస్వదృష్టి, దూరదృష్టి మరియు అఫాకిక్ (కాటరాక్టు ఆపరేషను పిమ్మట), కెరాటోకోనస్, అనిసోమెట్రోపియా, అనిసికోనియా ఫాలియోపియా మొదలైన దృష్టిదోషములు కలవారికి ఉత్తమమైనవి.

'కాంటాక్ట్ లెన్స్' లను మీ కంటి పాపలకు మీకుమీరే సులభముగా పెట్టుకొనవచ్చును. తీసివేసికొనవచ్చును – కొద్దిదినముల అభ్యాసంతో. మీ కళ్లకు పెట్టుకొన్న ఈచిన్న 'కాంటాక్ట్ లెన్స్' లు ఇతరులకు అగుపించవు, కనుక మీ సుందర ముఖంలో ఎట్టిమార్పును వుండదు.

మీ కంటి వైద్యుని సంప్రదించండి

ఇతర వివరములకు **ఆసియా కాంటాక్ట్ లెన్స్ లేబొరెటరీ** ఫోన్స్:

లాబొరెటరీ 13, కిల్‌గ్రిస్ అవెన్యూ, హేరింగ్‌టన్ రోడ్, మదరాసు-31 : 662600 82722 82595

కార్యాలయము 5 G, వీరభద్ర అయ్యర్ స్ట్రీట్, నుంగంబాకమ్, మదరాసు-34.

Printed and Published by S. NageswaraRao at the Andhra Patrika press, MallikarjunaRao Street, Gandhinagar, Vijayawada-3. Editor. S. Radhakrishna

"ఏమిటీ?.. ఏమయ్యా యింకా ఆ విషయం మర్చిపోలా ? స్కూలుకి బిల్డింగెందుకయ్యా? . ఏమయ్యా రామయ్యా?"

"చిత్తం .ఇప్పుడప్పుడే అనవసరమండీ"

"ఇప్పుడప్పుడే ఏమిటీ . అసలు అనవసరం "

"చిత్తం . మరేనండి" అన్నాడు రాఘవయ్య

మూర్తికి కళ్లు తిరిగాయి

"ఏమిటయ్యా మూర్తీ అలావున్నావ్?" ఆదుర్దాగా అడిగారు రాయుడుగారు

"అబ్బె...ఏం లేదండీ కళ్లుతిరిగేయి" అన్నాడు చెట్టు నాసరాగా పట్టుకొని

* * *

సుశీల పెండ్లికి వెళ్లివచ్చాడు మూర్తి అయిదు రోజులున్నాడక్కడ, వాళ్ల బలవంతం మీద

భోజనం చేస్తున్న మూర్తినడిగింది జయమ్మ,

"ఇంకా ఎన్నాళ్లు వంటరిగా వుంటావ్ మూర్తీ?" మూర్తి కర్థం అయింది. మాట్లాడలేదు

"రాయుడుగారు నిన్న మనిషిని పంపారు వాళ్లమ్మాయిని నీ కివ్వాలని వుందట"

ముద్ద నోట్లో పెట్టుకోబోయి ఆగి, విస్మయంగా జయమ్మను చూసాడు

"నిజమే మూర్తీ మంచి సంబంధం. అమ్మాయి బాగానేవుంటుంది నువ్వు చూస్తానంటే . పెళ్లిచూపులు "

"క్షమించత్తయ్యా" అన్నాడు మూర్తి తలవంచుకొని

"ఏంమూర్తీ ఈ పెండ్లి నీకిష్టంలేదా?"

"అవునత్తయ్యా నేను కృష్ణారావు గారమ్మాయి సీతను చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను" కొంచెం సిగ్గుపడుతూ అన్నాడు.

"మూర్తీ!"

"అవునత్తయ్యా! ఆ అమ్మాయిని చేసుకుంటాను" అంటూ భోజనం ముగించాడు

* * *

"అయితే నీ ప్రయాణం నిజమేనా ?" బాధగా అంది జయమ్మ

"నిజమేనత్తయ్యా నేనిక్కడుండలేనత్తయ్యా ఎవరికీ స్వంత అభిప్రాయాలుండవుప్ప్ ." అన్నాడు

"నాకు తోడు వుంటావని ఆశపడ్డాను" నిట్టూర్చింది

"మించి పోయింది లేదత్తా ఎదయినా ఉద్యోగం సంపాదించి నిమ్మా అక్కడికి తీసికొని వెళ్తాను" అన్నాడు బెడ్డింగు కడుతూ

మాట్లాడలేదు జయమ్మ

"సాయంత్రం వెళ్లరాదూ . " అంది

"వద్దత్తయ్యా ఫ్రెండ్‌కి ఉదయం బస్సులో వస్తున్నట్లు ఉత్తరం వ్రాసాను" అన్నాడు

వెంకన్న పెట్టీ, బెడ్డింగు తీసికొని వెళ్లాడు

"వెళ్లొస్తానత్తయ్యా బాధపడకు. నీవూ పట్నం వచ్చేద్దువు కానీ కృష్ణారావు గారితో పెండ్లి విషయం మాట్లాడు మరొక సం . నాకు కట్నం తీసికోవడం యిష్టం లేదు" అన్నాడు మెట్లు దిగుతూ

జయమ్మ గుమ్మం దగ్గరే నిలబడి పోయింది. మూర్తి బయలుదేరాడు

పంతులుగారమ్మాయి ముగ్గులు పెడుతున్నది ముందుకు కదిలాడు మూర్తి, ఆలోచిస్తూ

"డూ డూ డూ బసవన్నా" సన్నాయి శబ్దంతోపాటు పాట మూర్తి ఆగాడు

"అమ్మగారికీ దండంపెట్టు"

బుర్రవూపి, కాలువంచింది - గంగిరెద్దు

'అయ్యగారికి దండం పెట్టు . "

కాలువంచి, బుర్రూపింది

"అమ్మగారు, అయ్యగారు చల్లగా వుండాల"

తలూపింది

మూర్తి అతని దగ్గరకు వెళ్లాడు

"ఇది గంగిరెద్దు కదూ ?" అడిగాడు మూర్తి

"అవును దొరా" అన్నాడు, మూర్తిని తెల్లబోయి చూస్తూ.

"మరింకేమోయ్, నువ్వీ గ్రామానికి ప్రెసిడెంటు అయిపోవచ్చు" నవ్వుతూ అన్నాడు

తెల్లబోయాడతను

"ఈ గ్రామంలో గంగిరెద్దులు చాలా వున్నాయి వాటి వాడిస్తున్నాడు మీ ప్రెసిడెంటు ఎందుకయినా మంచిది, వచ్చే ఎలక్షన్లో నువ్వు నిలబడు"

ముందుకు నడిచాడు మూర్తి

మూర్తి మాటలతని కర్థం కాలేదు

'పిచ్చేమో' అనుకున్నాడు

"డూ డూ డూ బసవన్నా... అమ్మగారికీ దండంపెట్టు"

తలూపింది గంగిరెద్దు

ఆ గంగిరెద్దే కాదు, ఏ గంగిరెద్దేనా తలూపుతుంది అసలు ప్రతిదానికీ తలూపేవి గంగిరెద్దులే

అందించలేదు అని వారు అంటారు ఇవన్నీ వారి పాఠ్య గ్రంధాలలో పొందుపరచబడ్డాయి భారతాన్ని సెరిబ్రెకోవ్ లనువదించినా, అంత ప్రచారం పొందలేదు భారతీయులు జ్ఞానకాండను బాగా పెంచారని వారి ప్రశంస ఏమైనా, రచయిత అక్కడ హాయిగా ఉండవచ్చు యువకవి యెవ్యుతెషెంకోవ్ కవితా సంపుటిని అచ్చు వేస్తామంటే దాదాపు ఇరవయి లక్షల ఆర్డర్లు వచ్చాయి రెండు లక్షల ప్రతులే ముద్రించవలసి వచ్చింది" అన్నారు ఆయన తెలుగు రచయితలలో విశ్వనాధ, బుచ్చిబాబు, శ్రీశ్రీ, చలం, మొదలయినవారు వారికి బాగా పరిచితులన్నారు "ప్రతి వారికీ పనిచేయడం జన్మ హక్కు 100 రూబుల్సు కనీసపు జీతం 700 గరిష్ట పరిమితి హెచ్చు జీతాలు తరచు అకడెమీషియనులవి సామాన్యుని జీవితం

హైదరాబాద్ నోట్‌బుక్

(5 వ పేజీ తరువాయి)

ఎంతో మెరుగు మాంసం తిని రొట్టె నంజుకుంటారు ఆయా రుతువులలో పండ్లు కూరగాయలు బాగా తింటారు చలికాలంలో కూరగాయల ధర విపరీతం కిలో టొమాటో రెండు మూడు రూబుల్సు వరకు పోతుంది అని వివరించారు లెనిన్‌గ్రేడ్ విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగుంది కాని, హిందీకి ఎక్కవ ఆదరం ఒక్క తాష్కెంట్‌లోనే 200 హిందీ పాఠశాలలు ఉన్నాయి" అన్నారు అంతా విని, మన దేశంలో రచయిత ఎప్పుడు బాగుపడతాడు అనిపించింది

ఉపశ్రుతి

"విదేశాలకు వెళ్లేవారిలో 40 శాతం విజ్ఞానవేత్తలుట తెలుసునా సార్?" అన్నాడు ఒక దేశాభిమాని

"మనది కర్మ భూమి సార్, విజ్ఞానవేత్తలు ఎంతమంది వెళ్లితే ఏమిటి? తత్త్వవేత్తలు మన దేశంలో మిగిలితే చాలు" అన్నాడు ఒక వేదాంతి